

Følgelig afficerede det heller ikke Aksel Larsen, at man i embedsmandsrapporten foreslog, at et land kunne forlade det nordiske samarbejde for at gå ind i EEC: „Det generer mig ikke, for jeg ved, at der findes ingen muligheder, og jeg tror, at er man først kommet ind i en nordisk union og den er begyndt at arbejde, vil ethvert land betænke sig på at forlade denne gunstige sammenslutning.“ Men han fandt det af andre årsager direkte skadeligt, når man hævdede, at det eneste formål med en nordisk union er at skaffe os ind i EEC: „Om man ønsker at skabe vanskeligheder for Finlands anslutning til en nordisk union, da skal man blot så hyppigt og så kraftigt som muligt påpege, at formålet med den nordiske union bare er at skaffe alle nordiske lande ind i EEC.“

Finnerne for et bestående Nordek.

Allerede af statsminister Koivistos udtalelser, som gengives på side 8, fremgår det, med hvilken forsigtighed finske officielle kredse behandlede forholdet mellem det nordiske og det europæiske samarbejde. At det nordiske økonomiske fællesskab også for den finske regering var et vigtigt mål i sig selv, gjorde Koivisto klart med disse afsluttende sætninger i sit indlæg:

„Till slut vill jag konstatera att i det hittillsvarande arbetet har det ansetts viktigt att ge Nordek en förhållandevis lös konstruktion så att de länder som så önskar kan lösgöra sig och finna anknytning till någon annan ekonomisk gemenskap. Om man däremot utgår ifrån att Nordek har ett egenvärde som ger möjligheter till en egen dynamik, såsom statsminister Baunsgaard nämnde i går, bör alla parter också kunna satsa mera på detta samarbete och ge Nordek en fastare och mera bestående konstruktion. Den vitala frågan är: är Nordek bara en övergångsform eller vill vi skapa något bestående.“

Koivistos partifælle, formanden for Finlands rådsdelegation, Eino Sirén, gav den samme tanke et poetisk udtryk: „Vi bör göra klart för oss vad vi önskar av detta nordiska ekonomiska samarbete — en lös uppbyggnad eller ett varaktigt bestående nordiskt ekonomiskt samarbete. Vi talar om Nordek — eken är ett träd som symboliserar motståndskraft och varaktighet — vill vi

göra en veritabel Nordek eller något mera löst?“

Talsmanden for de finske folkedemokrater, d. v. s. kommunister og venstresocialister, minister Ele Alenius, tog i klare ord afstand fra tanken om, at det nordiske økonomiske samarbejde skulle bane vejen til Fællesmarkedet. Han erklærede, at „Finlands vinningar efter kriget har väsentligen baserat sig på den neutralitetspolitiska grundlinje, som vårt folk efter sina tunga erfarenheter slagit in på. Neutraliteten håller vi fast vid. Därför, och även för att bevara vår nationella oavhängighet, kan vi inte tänka oss en utveckling av det nordiska samarbetet på en bas, som för oss kunde innebära ett slags inkörspport till EEC och de regleringar där, som bygger på övernationalitetsprincipen. Enligt vår mening vore det tvärtom med tanke på hela utvecklingen i Europa fördelaktigast, att det nordiska ekonomiska samarbetet skulle befördra Nordens materiella framsteg i en anda av ökande neutralitet.“

Udenrigs- og sikkerhedspolitikken berøres ikke af en økonomisk union.

En anden af de grundlæggende sætninger statsministrene havde fastslået på mødet i Frederiksberg i april 1968 gik ud på, at „samarbejdet ligesom hidtil ikke skal berøre de fire landes udenrigs- og sikkerhedspolitik“. I en række indlæg understregedes dette synspunkt. I sin åbningstale deklarerede den afgående præsident, det norske stortingshøjres formand Sverre Stray sin opfattelse således: „Intet av våre land har noen planer eller noe ønske om å forandre sin sikkerhetspolitikk eller sin utenrikspolitikk, og det er av stor betydning at dette forhold blir slått fast så klart og tydelig at noen misforståelse på dette punkt ikke oppstår, verken i øst eller i vest.“

En anden fremtrædende nordmand, formanden for Venstres stortingsgruppe og tillige formand for Stortingets utenriks- og konstitusjonskomité, Bent Røiseland, var ligeledes en bestemt tilhænger af, at „den forsvarspolitik som de respektive nordiske land fører, må ikke endres. Resultatet av den har vært stabilitet i Norden, og det har betydd mye for hele utviklingen i Europa. Denne stabiliteten må vi være forsiktig med å endre.“ Men, spurgte han, kan man undgå